

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีผู้ประกอบการธุรกิจแฟรนไชส์ซอร์ซขนส่งมีพฤติกรรมกำหนดเงื่อนไขทางการค้า
ที่ไม่เป็นธรรมต่อแฟรนไชส์ซี

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า	ผู้กล่าวหา
บริษัท ก. จำกัด	คู่กรณีที่ ๑
นาย ข.	คู่กรณีที่ ๒

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๒) มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๔

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ฉบับลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำอันเป็นผลเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ (๑)

คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ให้บริการขนส่งพัสดุในนาม “ก.” และให้บริการโดยขนส่งพัสดุจากจุดรับพัสดุ (Drop Off) ไปส่งยังผู้รับปลายทาง โดยมีคู่กรณีที่ ๒ เป็นกรรมการผู้จัดการและเป็นกรรมการผู้ลงลายมือชื่อและประทับตราบริษัทแต่เพียงผู้เดียว

ส่วนผู้ร้องทั้ง ๗ ราย ประกอบธุรกิจให้บริการจุดรับพัสดุ (Drop Off) ในนาม “ค.” ซึ่งเป็นแฟรนไชส์ของคู่กรณีที่ ๑ โดยเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าแรกเข้าสำหรับการประกอบธุรกิจดังกล่าวให้แก่คู่กรณีที่ ๑ ในอัตราแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบการให้บริการรับพัสดุที่ผู้ร้องแต่ละรายเลือกและทำสัญญากับคู่กรณีที่ ๑ โดยผู้ร้องแต่ละรายจะได้รับสิทธิในการใช้สัญลักษณ์เครื่องหมายการค้า “ค.” ตลอดจนสิทธิในการใช้ระบบรับส่งพัสดุของคู่กรณีที่ ๑ ทั้งนี้ อัตราค่าขนส่งคู่กรณีที่ ๑ จะเป็นผู้กำหนด รวมทั้งคู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ควบคุมคุณภาพ เช่น หากพัสดุที่ได้รับจากลูกค้ามาแล้วต้องอยู่ในร้านไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง หากเกินเวลาจะถูกปรับ เป็นต้น

การที่คู่กรณีที่ ๑ ดำเนินการเปิดร้าน “ก.” เป็นสาขามากตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักรและทำหน้าที่ในการรับพัสดุจากลูกค้าเช่นเดียวกันกับแฟรนไชส์ “ค.” ของตน โดยคู่กรณีที่ ๑ ขยายสาขามากบริเวณใกล้เคียงกับสาขาของผู้ร้องทั้ง ๗ ราย กล่าวคือ คู่กรณีที่ ๑ ขยายสาขาใกล้เคียงกับสาขาของผู้ร้องแต่ละราย โดยมีระยะทางห่างจากสาขาผู้ร้องแต่ละรายแตกต่างกันไป เช่น มีระยะทางห่างจากสาขาผู้ร้องประมาณ ๕๐ เมตร หรือ ๔๐๐ เมตร เป็นต้น รวมทั้งให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการให้บริการจุดรับพัสดุ (Drop Off) ในนาม “ค.” รายอื่นเปิดสาขาบริเวณใกล้เคียงกับสาขาของผู้ร้องแต่ละราย โดยมีระยะทางห่างจากสาขาผู้ร้องแต่ละรายแตกต่างกันไปเช่นกัน เช่น มีระยะทางห่างประมาณ ๘๐๐ - ๘๕๐ เมตร หรือ ๗๐๐ - ๘๐๐ เมตร เป็นต้น โดยคู่กรณีที่ ๑ ไม่เคยแจ้งให้ผู้ร้องทั้ง ๗ ราย ทราบล่วงหน้าแต่อย่างใด ทั้งไม่ให้สิทธิผู้ร้องแต่ละรายในการหักทวงการเปิดร้านใกล้เคียงดังกล่าว รวมทั้งไม่ให้สิทธิในการเปิดสาขาใหม่แก่ผู้ร้องทั้ง ๗ ราย ก่อนแต่อย่างใด จนเป็นเหตุให้ผู้ร้องทั้ง ๗ ราย ได้รับความเสียหาย เช่น รายได้ของผู้ร้องลดลง หรือต้องย้ายสาขาหนีไปสถานที่ตั้งใหม่ ทั้งนี้ ร้าน “ก.” ของคู่กรณีที่ ๑ มีอัตราค่าขนส่งพัสดุกว่ร้าน “ค.”

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิเคราะห์ข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงที่รับฟังสอดคล้องต้องกันได้ว่า คู่กรณีที่ ๑ ตกลงทำสัญญาร่วมกันทำธุรกิจกับ

ผู้ร้อง...

ผู้ร้อง ๗ ราย โดยอนุญาตให้ผู้ร้องดังกล่าวมีสิทธิใช้เครื่องหมายการค้า ในนาม “ค.” ซึ่งเป็นหน่วยธุรกิจหนึ่งของ
คูกรณีที่ ๑ ใช้ระบบรับส่งพัสดุของคูกรณีที่ ๑ ตลอดจนมีการระบุกฎในการควบคุมคุณภาพ เช่น ขนาดและ
น้ำหนักของพัสดุ รวมทั้งหากพัสดุที่รับจากผู้ให้บริการ (ลูกค้า) มาแล้วต้องอยู่ในร้านไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง หากเกิน
เวลาหรือฝ่าฝืนกฎจะถูกปรับ ทั้งนี้ ผู้ที่จะประกอบธุรกิจ “ค.” ได้นั้น ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจด้วย เช่น
ค่าธรรมเนียมแฟรนไชส์ (Franchise Fee) หรือค่าสิทธิ (Royalty Fee) ขึ้นอยู่กับรูปแบบร้านค้าที่แต่ละบุคคลเลือก
รวมทั้งมีแผนการดำเนินธุรกิจแฟรนไชส์ เช่น มีการให้คำแนะนำ รายละเอียดการส่งเสริมการขาย เป็นต้น คูกรณีที่ ๑
จึงเป็น “แฟรนไชส์ซอร์” และผู้ร้องทั้ง ๗ ราย ซึ่งประกอบธุรกิจ “ค.” เป็น “แฟรนไชส์ซี” ประกอบกับ
ข้อเท็จจริงปรากฏว่าคูกรณีที่ ๑ รับว่ามีการดำเนินการขยายสาขาไปใกล้กับร้าน “ค.” ของผู้ร้องแต่ละรายในระยะ
ต่าง ๆ กันจริง ดังนั้น การกระทำของคูกรณีที่ ๑ จึงเป็นการกระทำความผิดฐานใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจ
ต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรมด้วยการขยายสาขาซึ่ง บริษัท ก. จำกัด (แฟรนไชส์ซอร์) คูกรณีที่ ๑
เป็นผู้บริหารและดำเนินการด้วยตนเองหรือให้สิทธิแก่แฟรนไชส์ซีรายใดหรือบุคคลอื่นในการ ประกอบธุรกิจ
แฟรนไชส์ โดยไม่แจ้งให้แฟรนไชส์ซีรายที่มีสาขาอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงที่สุดทราบและไม่ให้สิทธิในการเปิดสาขาใหม่
แก่แฟรนไชส์ซีรายนั้นก่อน ซึ่งแฟรนไชส์ซอร์จะต้องให้ระยะเวลาในการพิจารณาแก่แฟรนไชส์ซีไม่น้อยกว่า
๓๐ วัน ในการแจ้งกลับ การกระทำดังกล่าวเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ตามมาตรา
๕๗ (๒) และมาตรา ๘๒ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบข้อ ๔ ประกาศ
คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจแฟรนไชส์ ฉบับลงวันที่
๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ (๑) ประกาศคณะกรรมการการแข่งขัน
ทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นผลให้เกิด
ความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คูกรณีที่ ๑ จึงต้องชำระค่าปรับ
ทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิดตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติ
การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ และคูกรณีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการแต่ละวัน
ไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้คูกรณีที่ ๑ กระทำความผิด คูกรณีที่ ๒ จึงต้องรับโทษตามที่บัญญัติ
ไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย ตามมาตรา ๘๔ ประกอบมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันจึงต้องชำระ
ค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิดเช่นกัน